AKAİD

AİHL / 11. Sınıf

5.Peygamberlere ve Kitaplara İman
6. Ahirete İman
7. Kader ve Kazaya İman

Genel Tekrar

Peygamberlerin Özellikleri

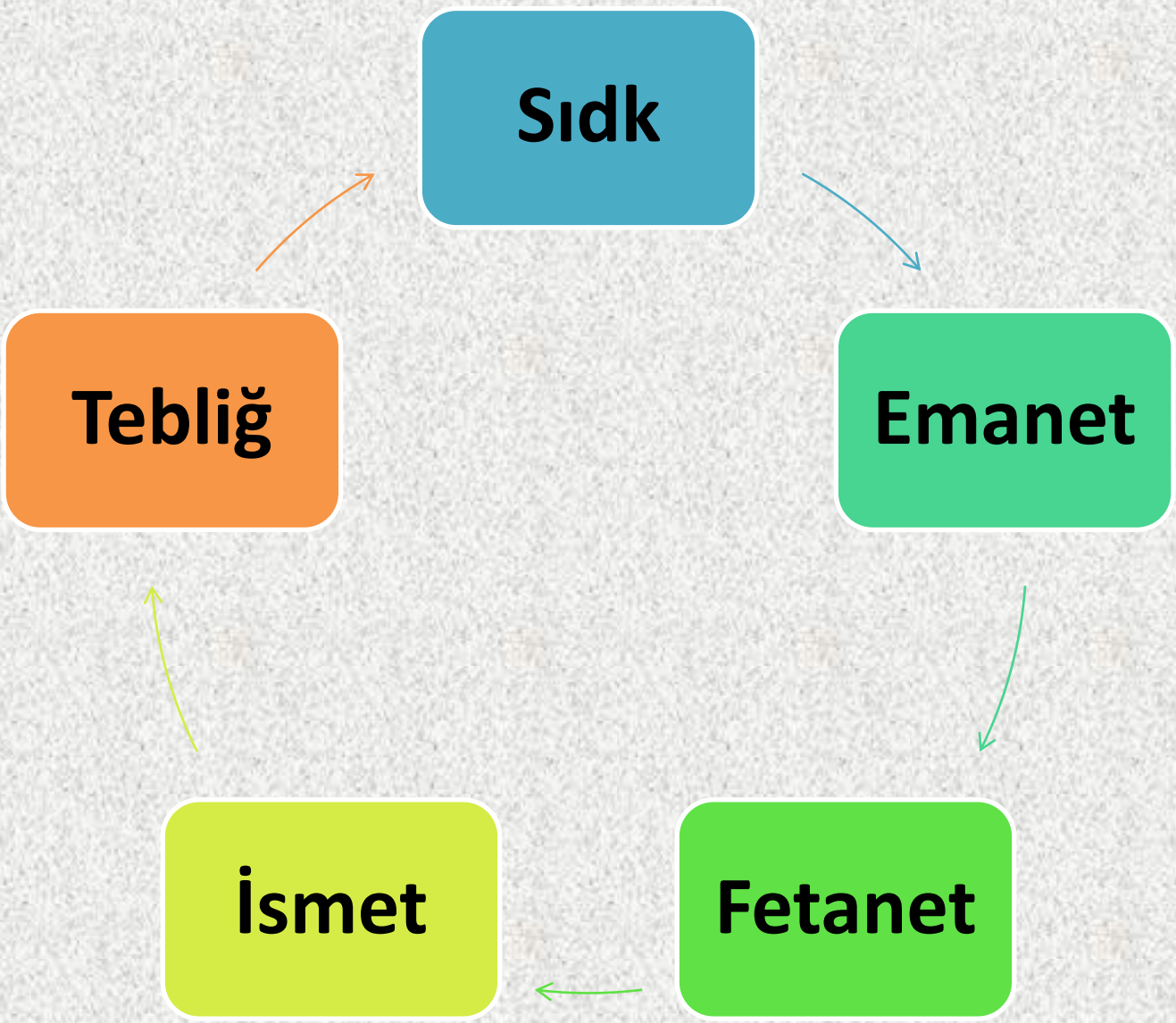

- Kur’an-ı Kerim’de 25 Peygamberin ismi geçmektedir.

- Yirmi beş Peygamberin on sekizinin ismi En’am Suresi’nde, diğerlerinin isimleri ise başka surelerde geçmektedir.

➢Peygamberler tevhid mücadelelerinde her türlü baskı ve zulme rağmen yüklendikleri ilahi vazifenin sorumluluğuyla davalarından vazgeçmemiş, sabır ve kararlılıkla mücadelelerine devam etmişlerdir.

- Nübüvvet insanlar için bir "örneklik" müessesidir. Peygamberler de Allah'a (c.c) kul olma yollarını yaşayarak göstermiş model insanlardır.
- Peygamberler insanın dünya hayatındaki konumunu ve yaşam gayesini açıklar.
- İnsanları tevhid inancına davet etmekle beraber yeni bir kültür ve medeniyetin de inşasını sağlarlar.
- Ticaret, ziraat, sanat ve teknik gibi bir çok alanda da toplumlara yol göstermiş ve onların gelişmelerine öncülük etmişlerdir.
- Peygamberlere tabi olan toplumlar adalet ve hakkaniyet ilkelerini koruyarak her türlü sınıfsal farklılıkları ortadan kaldırmışlar ve sosyal barışın önderliğini yapmışlardır.
- İlahi kitaplarla; insanlar arasında sevgi, kardeşlik, barış ve adalete dayalı bir düzenin kurulmasını sağlamışlardır.

Suhuflar ve gönderildikleri peygamberler şu şekildedir:

Sahifeler

- Hz. Âdem'e 10 sayfa
- Hz. Şît'e 50 sayfa
- Hz. İdrîs'e 30 sayfa
- Hz.İbrahim'e 10 sayfa

Suhuflara göre daha hacimli ve kitap şeklinde olan ilahi kitaplar ise dört tanedir.

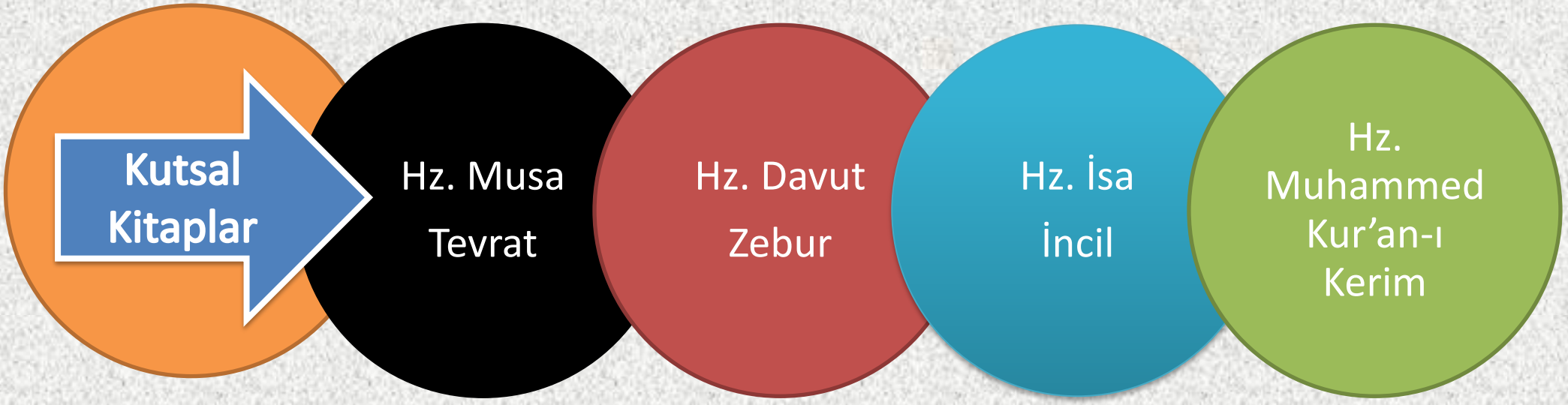

Kitaplara İmanın İnsana Kazandırdıkları

Kitaplara İnanan İnsan

- Her şeyden önce kendisinin bir yaratıcısının olduğunu ve hayatının ve ölümünün mutlaka bir anlamı olduğunu bilerek hareket eder.

Kitaplara İnanan İnsan

- Başta kendisi olmak üzere varoluş nedenini, varlık alemindeki yerini ve konumunu gösterir.

Kitaplara İnanan İnsan

- İnanç ve düşünce dünyasını, bireysel ve toplumsal hayatını Kitab'ın öngördüğü biçimde yönlendirmesini ve düzenlemesini sağlar.

1- Dünya Hayatı ve Ahiret

❖Ahiret, sözlükte “son, sonra olan ve son gün” anlamlarına gelir. Terim olarak ahiret, kıyametin kopmasıyla başlayacak olan ebedi hayata denir.

❖Ahiret hayatı ebedi hayat olması bakımından çok önemlidir. Ancak dünya hayatı da bir kenara atılmamalıdır.

❖Allah Teala bizlerden dünya ve ahiret hayatı arasında bir denge kurmamızı ister.

AHİRETE İMANIN AKLİ DELİLLERİ

- Adalet duygusu
- İnsanın özgür ve sorumlu olması
- İyilik, hak ve görev bilinci
- İnsanın başıboş ve amaçsız yaratılmadığı
- Varoluşun ve hayatın anlamı
- İnanç ve davranışlara karşılıkların n verilmesi
- Hakikatin ortaya çıkması
- Evrensel ahlak kuralları
- Ebedilik arzusu

AHİRETE İMANIN NAKLİ DELİLLERİ

- İlk defa yaratan tekrar yaratabilir.
- Her şeye gücü yeten Allah, tekrar yaratmaya kadirdir.
- Ölüden diriyi, diriden de ölüyü çıkaran Allah, insanları kabirlerinden çıkaracaktır.
- İnanıp salih amel işleyenlerle, inkarcılar bir tutulmayacaktır.
- Baharda yeryüzünü dirilten Allah, ölümünden sonra insanları da diriltecektir.
- Gökleri ve yeri yaratan ölüleri diriltmeye de kadirdir.

❖Ahiret Hayatının Safhaları

- Berzah Âlemi
- Kıyamet
- Ba’s
- Mahşer, Hesap ve Mizan
- Sırat
- Cennet ve Cehennem

Kader

- Ezelden ebede kadar olmuş ve olacak şeylerin hepsinin Allah tarafından bilinmesi ve irade edilmesi manasında kullanılır.

Kaza

- Ezelde bilinen ve takdir edilen şeyin, zamanı ve yeri geldiğinde Allah tarafından ortaya çıkarılması anlamına gelir.

Kader ve kazaya iman etmek demek;

➢Hayr ve şer, iyi ve kötü, canlı ve cansız ne varsa tüm bunların Allah'ın (c.c) bilgisi, dilemesi, kudreti ve yaratması ile mümkün olduğuna, Allah'tan (c.c) başka yaratıcı olmadığına inanmak demektir.

➢Kadere iman, kainatta olan her şeyin bir ölçüye göre bir hikmete göre cereyan ettiğini kabul etmek demektir.

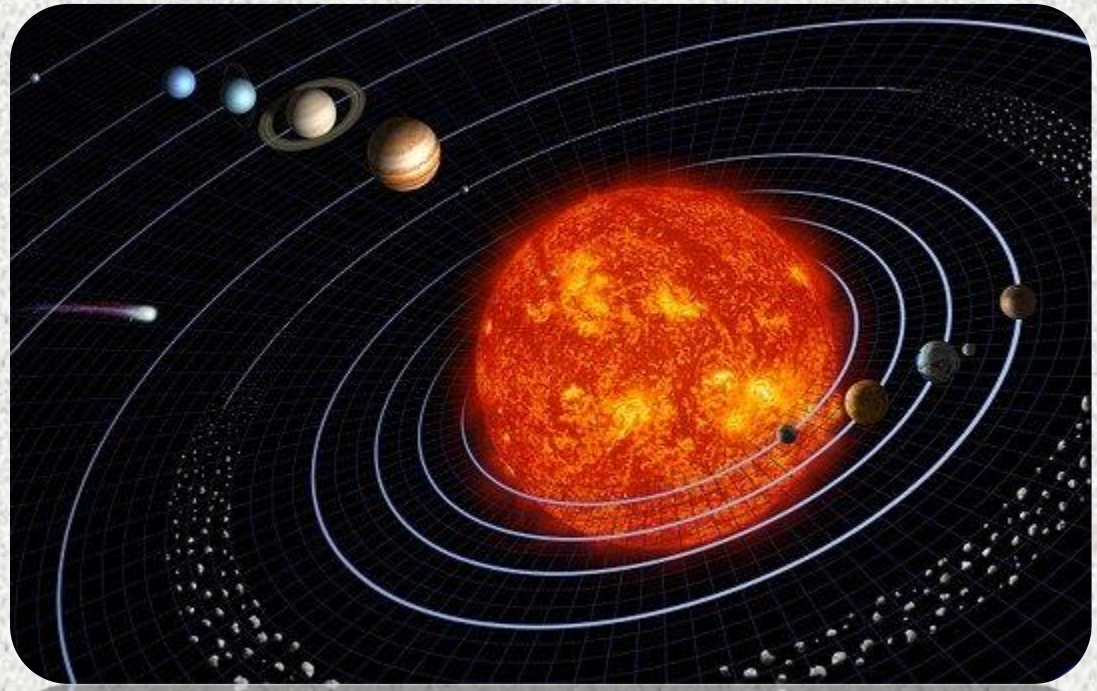

Külli İrade: Allah Teâlâ'nın kudretinin ve dilemesinin tüm insanları ve kainatı kapsamasıdır.

Cüz'i İrade: Allah Teâlâ'nın insanlara, bir şeyin yapılmasına da yapılmamasına da muktedir olmaları için verdiği iradedir.

❖Bazı ayetlerde de başta Güneş ve Ay olmak üzere kâinattaki varlıkların kendileri için belirlenen yörüngelerde akıp gitmesi, her şeyin bir ölçüye göre hareket etmesi dile getirilmektedir.

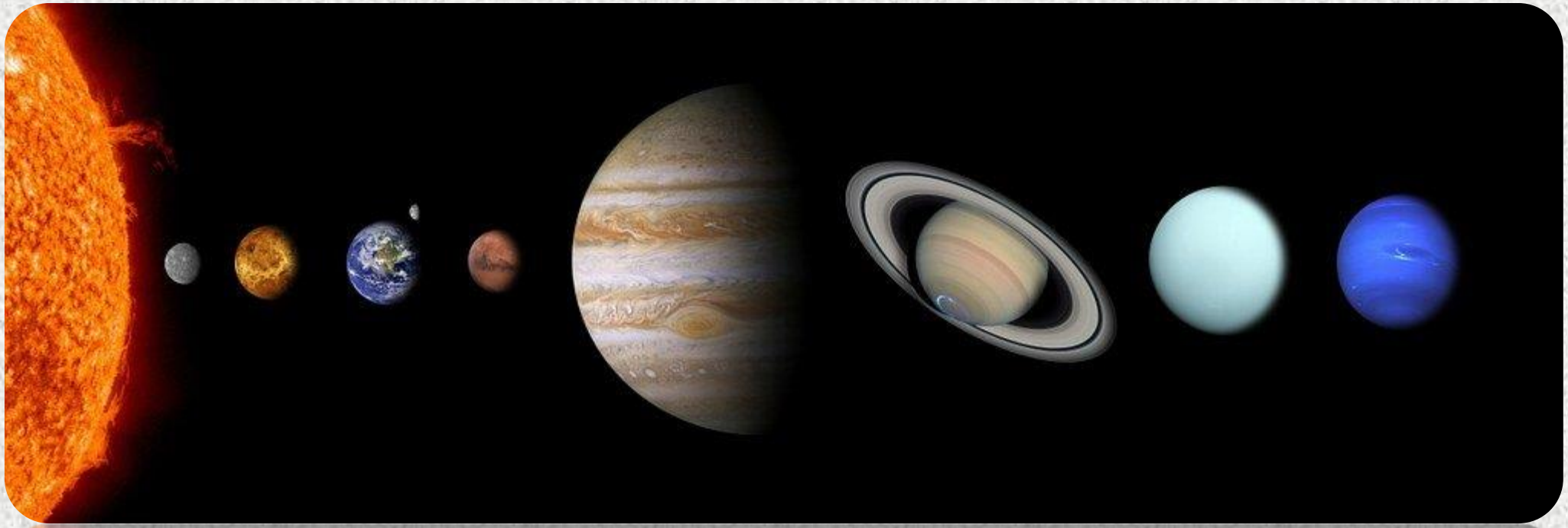

"Güneş; karar kılacağı yere doğru akmaktadır, bu aziz ve âlim olan Allah'ın takdiridir." (Yâsîn suresi, 38. ayet)

"O, sabahı aydınlatandır. O, geceyi dinlenme zamanı, güneş ve ayı (vakitlerin tayini için) birer hesap ölçüsü kılmıştır. İşte bu, aziz olan (ve her şeyi) pek iyi bilen Allah'ın takdiridir." (En'am suresi, 96. ayet)

"Ne güneş aya yetişebilir ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzerler." (Yâsîn suresi, 40. ayet)

Kader ve Kaza inancının temelini oluşturan ayetlerin yanında Hz. Peygamber’in hadisleri de bulunmaktadır.

❖Bir Hadis-i Şerif’te Cebrail (a.s) Peygamberimize (s.a.v) **“İman nedir?”** diye sormuş,o da: ***“Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayır ve şerriyle kadere inanmandır.”*** cevabını vermiştir. (Müslim, İman, 1; Ebu Davud, Sünnet, 15; İbn Mace, Mukaddime, 9.)

❖ **Kader ve kaza inancına yönelik üç farklı yaklaşım vardır:**

İnsan

- **Yapıp ettikleri açısından "rüzgarın önünde uçuşan bir yaprak" gibidir, hayatında irade sahibi değildir.**

İnsan

- **Yapıp ettiklerinin tamamını kendi gücü ve kudretiyle yapan, kendi fiillerini yaratan bir varlıktır**

İnsan

- **İrade sahibi, yapıp ettiklerinden sorumlu, bir varlıktır.**

❖Her şeyden önce insan, akıl sahibi olduğu için iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırabilen ve bu özelliğinden dolayı da dinin emir ve yasakları karşısında muhatap ve sorumlu olan bir varlıktır.

❖İnsan irade sahibi, akıllı ve özgür bir varlık olduğu için davranışlarından sorumlu tutulur. Aklı ve iradesi olmayan ya da bu özellikleri varsa bile bunları kendi tercihi doğrultusunda kullanamayan insanlar, dini açıdan da yükümlü sayılmazlar. Bu yüzden kader inancı, insanın akıl sahibi, özgür ve sorumlu olmasıyla yakından ilgilidir.

❖Akıl ve özgür irade sahibi bir varlık olarak insan aynı zamanda sorumlulukları da olan bir varlıktır. Akıl ve irade nimeti insana beraberinde bazı yükümlülükler de getirmektedir.

"Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına, kötülükte kendi zararınadır..."
(Bakara suresi, 286. ayet)

❖Kur’an’da ecelle ilgili ayetlerde, Allah’ın (c.c) her insan için bir yaşama süresi ve bir ölüm vakti belirlediği ve kendilerine uzun ömür verilenlerin de ömrü kısaltılanların da mutlaka bir kitapta yazılı olduğu bildirilmiştir.

❖Kur’an-ı Kerim’de Allah’ın (c.c) izni olmadıkça hiçbir nefsin ölmeyeceği, ölüm vaktinin tayin edilmiş bir yazıya göre gerçekleştiği **“Hiçbir kimse yok ki ölümü Allah’ın iznine bağlı olmasın. (Ölüm), belli bir süreye göre yazılmıştır...”** ayeti ile bildirilmiştir. Eceli gelen hiçbir şahsın yaşatılmayacağı kesin bir şekilde anlatılarak herkesin eceliyle öldüğüne şu ayet ile işaret edilmiştir: **“Allah, eceli geldiğinde hiç kimseyi (ölümünü) ertelemez. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.”**

❖Terim olarak Allah Teala'nın canlılara yeme, içme ve başka hususlarda yararlanmak üzere verdiği her şeyi ifade eder.

❖Rızık kavramı Kur'an-ı Kerim'de 123 yerde geçmektedir ve genel olarak Allah'a (c.c) izâfe edilmektedir. Ancak bazı ayetlerde rızka aracı olması sebebiyle kullara da nispet edilmiştir.

❖Allah (c.c), rızkı dilediğine dilediği kadar verir. Ancak kulların da çalışıp çabalayıp kendilerine takdir edilmiş olan rızkı, helal yoldan kazanmak için gayret göstermeleri gerekir.

❖Allah (c.c) kullarını farklı şekillerde imtihan eder. Sel, deprem vb. bütün afetler Allah'ın (c.c) takdiriyle gerçekleşir. Ancak afetleri engellemek için gerekli tedbirleri almak da kulun görevleri arasındadır. Tedbirsizliklerden kaynaklanan sorunları "Ne yapalım kaderimizde varmış.", "Allah (c.c) böyle takdir etmiş." gibi cümlelerle geçiştirmek doğru bir kader ve tevekkül anlayışı değildir.

❖Allah (c.c), imtihanın bir yansıması olarak kullarını bazen hastalıklarla imtihan edebilir ama hastalıkların çaresini de yaratmıştır. İnsan, bu çareleri bulmak ve tedavi olmak zorundadır.

❖Dinimize göre başarı Allah'tandır (c.c). Kul herhangi bir işte başarılı olmak için çalışır, gayret gösterir. Ama o iş sonunda başarıya ulaşabilmesi Allah'ın (c.c) takdiriyle mümkün olur.

❖İnsan, iradesini doğru yolda kullanıp güzel şeylere yönelirse başarı kazanır. Allah'ın (c.c) rızası yönünde hareket eden kulun işlerinde muvaffak kılınması anlamına ***"tevfik"*** denir.

❖İnsanın yanlışa yönelmesi ve kötü olanı tercih etmesiyle başarısızlık gelir. Buna da **“hızlan”** denir. Hızlan, Allah’ın (c.c) yanlış yönde hareket eden kulundan yardımını kesmesidir.

❖Dua, kulluğun özüdür. İnsan, kulluğunun gereği olarak daima dua etmelidir.

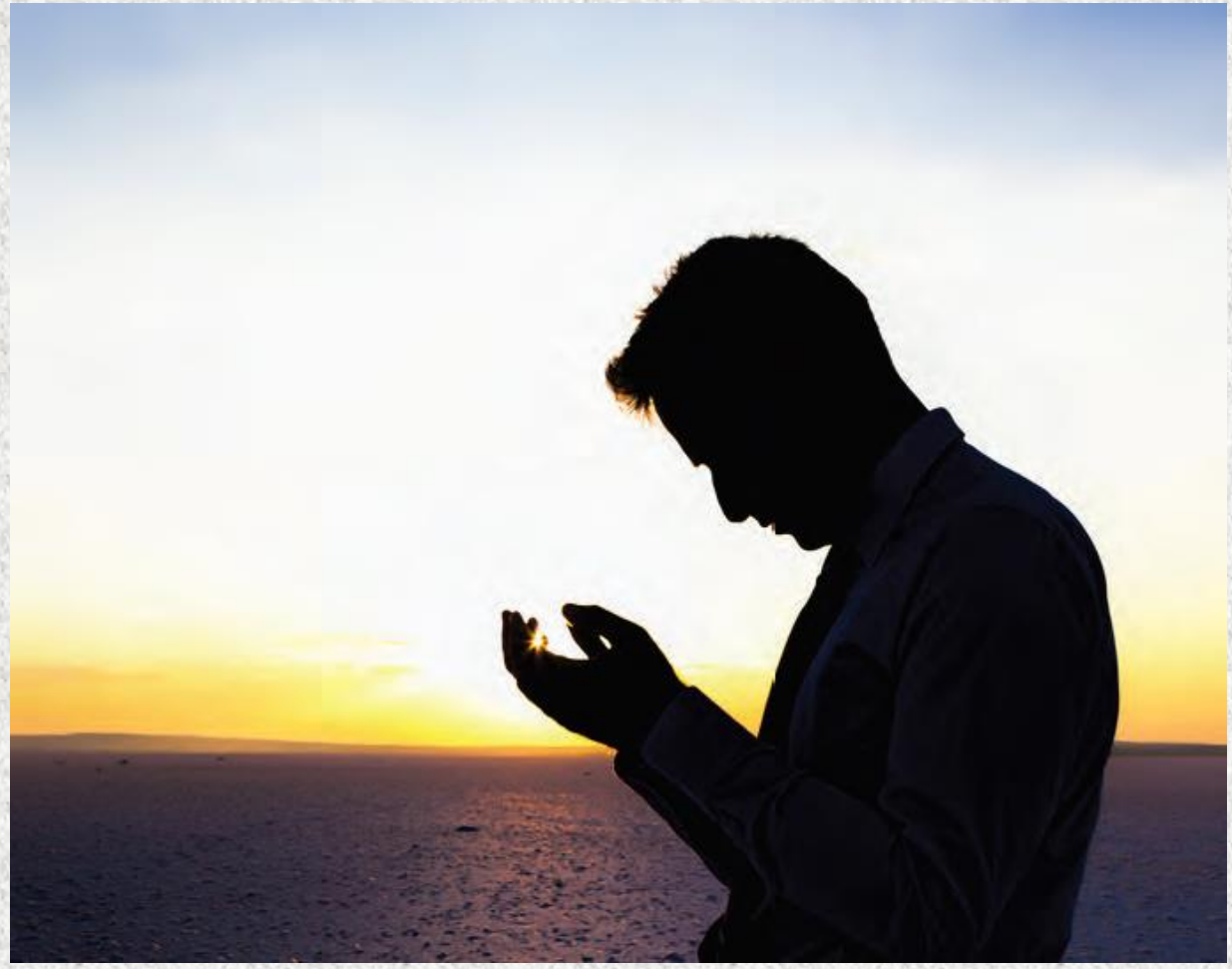

Kazâ-i mutlak

- Gerçekleşmesi Allah (c.c) tarafından kesin hükme bağlanmıştır. Bu hükmü verilen şeyin gerçekleşmesi kaçınılmazdır

Kazâ-i muallak

- Sonucu, bazı sebeplere bağlanmış kaza demektir. İşte dua ve sadaka bu kısımda fayda verir. Kul, neyin neye sebep yapıldığını bilmediği için sadaka, dua, tevbe, istiğfar, zikir, ibadet, taat gibi hayırlı sonuç verecek bütün sebeplere sarılmalıdır.

Sabır, Allah'ın (c.c) rızasını kazanmak için karşılaşılan güçlüklere göğüs germektir. Sabır "nefsi telaştan, dili şikayetten, organları çirkin davranışlardan koruma, nimet haliyle mihnet hali arasında fark gözetmeyip her iki durumda sükunetini muhafaza etme, Allah'tan başkasına şikayette bulunmama" şeklinde de tarif edilmiştir.

Hayr: Sözlükte iyi ve faydalı iş demektir. Terim olarak Allah'ın (c.c) emrettiği, razı olduğu ve sevdiği davranışlar anlamına gelir.

Şer: Sözlükte kötü ve fena iş demektir. Terim olarak ise Allah'ın (c.c)yasakladığı ve hoşnut olmadığı, sonuçta yerilen ve cezayı hak eden davranışlar anlamına gelir.

Hidayet ve Delalet

❖Kâinatta insanın yönelebileceği bütün yolları Allah (c.c) yaratmıştır. Bu yollardan birini tercih eden ise insandır. Allah (c.c), insanlara peygamberler ve kitaplar göndererek onlara doğru ve yanlış yolları göstermiştir.

Genel Tekrar

11. Sınıf AKAİD

Hazırlayan: Furkan TÜRKCAN